

ויזרע יצחק

פרשת "אחרי-קדושים"	ויצא לאור ע"י מדרשת	זמני השבת	י"ם	ת"א	חיפה
הפטרה: "ויהי דבר ה' אלי"	"ויזרע יצחק"	פניסה	18:38	18:53	18:46
יב' אייר תשפ"א	ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל	יציאה	19:53	19:55	19:56
		ר"ת	20:32	20:29	20:32

הגיגים לפרשת השבוע

"אזורי מות שני בני אהרן" (ויקרא ט"ז א)

הרמב"ן מסביר מדוע מזכיר הכתוב שהדיבור של ה' היה "אחרי מות שני בני אהרן" ואומר שמיד לאחר שמתו בניו של אהרן מזהיר אותו הכתוב מהיין ומהשכר שלא ימות (ויקרא י' ח), ואומר עוד הכתוב למשה שיהיר את אהרן שלא ימות בקרבנו לפני ה'. ונראה לומר ששתי המצות האלו לאהרון נאמרו ביום המחרת למיתתם, כי באותו היום היה אהרן אונן, וידוע ש"אין רוח הקודש שורה מתוך עצבות" (שבת ל:). והאזהרה על היין נאמרה ישירות לאהרן, ונראה שבאותו היום גם היה הציווי הזה למשה, אלא שהקדים הכתוב את האזהרות שהזהיר את כלל ישראל ש"לא ימותו בטומאתם בטמאם את משכני אשר בתוכם" (ויקרא טו' לא) ואחרי כן כתב את אזהרת היחיד לאהרן. וזה מסתדר עם שיטת הרמב"ן שאומרת שכל התורה נכתבה כסדר, ובכל המקומות אשר בהם הכתיבה אינה כסדר, ומאחר הכתוב לכתוב את המוקדם, הדבר מפורש בכתוב, כגון: "וידבר ה' אל משה בהר סיני" (ויקרא כה' א) או "ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן" (במדבר ז' א) ולכן אמר כאן הכתוב "אחרי מות", להודיע שהדיבור הזה היה מיד אחרי מותם ולא כעת.

"וידבר ה' אל משה אזורי מות שני בני אהרן בקרבנתם לפני ה' וימתו" (ויקרא ט"ז א)

אומר ה"אלשיך" הקדוש שצריך להבין את כוונת הכתוב באומרו "בקרבנתם". אם כוונת הכתוב לומר, כפי שנאמר במדרש, שמדובר על הקירבה, מן הראוי היה לכתוב לומר "בהתקרבתם". אלא שבא הכתוב להתרות באהרן שלא יבא בכל עת אל הקדש ולא ימות כאשר מתו בניו. ומה שמזכיר את מיתת בני אהרן בבואו להתרות באביהם, ולא הסתפק באזהרת אהרן בלי להזכיר לו את מיתת בניו, הוא משום שיש שתי אפשרויות להבין את ההזכרה של מיתת בני אהרן לפני ההזכרה. אפשר לומר שהקב"ה חשב את בני אהרן לרעים וחטאים ולכן מזכיר הכתוב את מיתתם בכל הזדמנות. אפשרות אחרת היא לומר שהקב"ה לא בוטח באהרן שיקיים את גזרתו אם לא יזכיר לו את מיתת בניו, ולכן על מנת לחזק את הדבר ולגרום לאהרן לירא אומר לו הכתוב שיישמר פני ימות גם הוא כמו בניו. אך הכתוב לא רוצה שנחשוב שבני אהרן לא היו רצויים לפניו, לכן, בבוא הכתוב להתרות באהרן שלא יקרה לו מה שקרה לבניו, הכתוב מקדים תחלה ואומר "וידבר ה' אל משה אחרי מות". ומה דבר אליו? שלא יעלה על רוחך שבני אהרן היו רעים וחטאים בעיני הקב"ה ועל כן מתו, אדרבא "בקרבנתם לפני ה'" מיתתם היתה משום שהם היו קרובים אל ה', לכן "וימתו". וזה מה שאמר משה "הוא אשר דבר ה' בקרובי אקדש" (ויקרא י' ג), לכן נאמר "בקרבנתם", ולא נאמר "בהקרבנתם", וגם לא אמר בקרבנתם "אל הקודש", אלא אמר "לפני ה'", לומר שבגלל ההתקרבות שיש להם עם ה', על כן "וימתו", כיון שהקב"ה מדקדק עם חסידיו "ויקדש במ".

"את זקותי תשׁמרו" (ויקרא יט' יט)

לפי ה"ספורנו" מזכיר הכתוב חוקים במלאכת המרעה, בעבודת האדמה, במלבוש, במשגל, במאכל, במשתה ובהגדת העתידות כיון שבכל אלה היתה הנהגת חייהם לפני הגדרת הציונים מאת ה', ורואים שרוב הדברים אותם אוסר הכתוב הם עניינים המנוגדים לכוונת הטבע האנושי המכוון מאת ה'.

נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז

אריק שלום בר גורג'יה ז"ל נלב"ע יז' תמוז תש"ף

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בנימין בר שורין ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

תנצב"ה

"כי ביום הזה יכפר עליכם" (ויקרא ט"ו ל)

אומר רבינו החיד"א ב"נחל קדומים" שבעבירות שבין אדם לחברו, אפילו אם החוטא ביקש מחברו מחילה והנפגע התפייס ומחל לו, עדיין צריך החוטא לכפרה, כיון שבעבירות שבין אדם לחברו הוא חוטא גם לה' שצוה לאהוב את חברו, שלא לגנוב ממנו ושלא לעשות לו הונאה וכדומה. וזה מה שאמר הכתוב: "יכפר עליכם... מכל חטאתכם", ו"כל חטאתכם" כולל את החטאים שבין אדם לחברו, כי היינו חושבים שדי אם החוטא יתפייס עם חברו ואין צורך בכפרה ביום הכפורים, לכן אמר הכתוב "לפני ה' תטהרו", כלומר מה שאמרת "מכל חטאתכם" הכוונה היא לחלק של ה', לכן נאמר "לפני ה' תטהרו". וכמוכן שצריך גם לפייס את חברו שפגע בו.

"אל תפנו אל האלילים" (ויקרא יט' ד)

אומר ה"כלי יקר" שלאחר שבפסוק הקודם הזהיר הכתוב על מורא שלושת מולידי, הקב"ה אביו ואמו, בא כעת הכתוב למעט את האלילים כמו שכתוב "אומרים לעץ אבי אתה ולאבן את ילדתי" (ירמיה ב כז) לומר לך שהאלילים אינם שותפים ביצירתך, אלא רק אותם שלושה שהוזכרו קודם ולא יותר. ה"כלי יקר" מסביר גם את הסמיכות של הפסוק הבא "וכי תזבחו זבח שלמים" אל הפסוק "אל תפנו" ואומר שכוונת הכתוב "אל תפנו" היא פנייה בלב כמו שכתוב "ואם יפנה לבבך" (דברים ל' יז) או "אשר לבבו פונה" (דברים כט' יז) כיון שבעניין עבודה זרה, הקב"ה מצרף את ה"מחשבה" ל"מעשה" שנאמר "למען תפוש את בית ישראל בלבם" (יחזקאל יד' ה) והטעם לכך הוא שעיקר העבודה הזרה תלויה בלב המאמין. ובכל התורה יש רק שני דברים שבהם ה"מחשבה" פוסלת ממש כמו ה"מעשה", בעבודה זרה ובקרבן, שאם חשב בשעת השחיטה לאכול את הקרבן חוץ לזמנו או חוץ למקומו "פיגול הוא לא ירצה". זו הסיבה שהסמך הכתוב את הפסוק "אל תפנו אל האלילים" המדבר על פנייה שבלב, אל הפסוק "וכי תזבחו זבח שלמים לה' לרצונכם תזבחהו" שלפי פירושו רש"י "שלא תחשבו עליו מחשבת פסול" כי בכל מצוות התורה "דברים שבלב אינם דברים" חוץ משתי מצוות אלו.

"בצדק תשפוט עמיתך" (ויקרא יט' טו)

לפי רבינו בחיי הכתוב כאן מזהיר את הדיין העורך את המשפט, שיקפיד שהמשפט יהיה בצדק, כלומר שידאג להצדיק במשפט את האיש הזכאי ולא יעוות את המשפט. כי כל מי ששופט בצדק, הוא מעמיד את כיסא המלך, שנאמר "צדק ומשפט מכון כסאך" (תהלים פט') ובמילא אם הוא מעוות את המשפט, הלא הוא פוגם בכיסא המלך ומזלזל בכבודו. ומביא רבינו בחיי את מה שאמרו חז"ל במדרש שאם הדיין שופט בצדק הוא זוכה שהשכינה תהיה עמו שנאמר: "א-להים נצב בעדת א-ל" (תהלים פב') ואם הדיין לא שופט בצדק, הוא גורם לשכינה להסתלק שנאמר: "משוד עניים מאנקת אביונים עתה אקום יאמר ה'" (תהלים יב'), ורוח הקדש צווחת ואומרת "רומה על שמים א-להים על כל הארץ כבודך".

"ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט' יז)

אומר הנצי"ב מוואלוויץ ב"העמק דבר" שאי אפשר לפרש את הפסוק "ואהבת לרעך כמוך" כמשמעו, כיון שידוע מה שאמרו חז"ל ש"חייך קודמים לחיי חברך" (ב"מ סב.). אלא חייבים לפרש כפי שפירש הרמב"ם שהכוונה היא שתאהב את חברך באותה המידה שאתה מצפה מחברך שיאהב אותך. והדבר מובן שהאדם לא מצפה שחברו יאהב אותו כמו שהוא אוהב את עצמו, אלא האהבה לחבר צריכה להיות בגדר הראוי לפי הקרבה והדרך ארץ. באותו האופן, עליך לאהוב את כל בני האדם. לפי הפירוש הזה ניתן להסביר גם את האזהרה הקודמת, "לא תקם ולא תטר", שכמו שאתה מצפה שאם עשית רעה לאדם שלא ינקום ממך, אלא יעבור על פשעך, כך תנהג אתה עם רעך. הנצי"ב מביא פירוש אחר לסמיכות האזהרות על פי המובא בירושלמי (נדרים פ"ט ה"ד) "כתוב לא תקום ולא תטור את בני עמך האיך עבידא? הוי מקטע קופר ומחת סכינא לידיה, תחזור ותמחי לידיה? ואהבת לרעך כמוך" ר"ע אומר זה כלל גדול בתורה". כלומר הנקמה בחבר דומה לאדם שחותרך בשר בחוסר זהירות כך שהיד האוחזת בסכין פגעה ביד השנייה, וכי יעלה על הדעת להכות את החותכת ולנקום בה? לכך נאמר "ואהבת לרעך כמוך" אחרי "לא תקום ולא תטר" ללמדך שאף על פי שחיי עצמו וטובתו קודמים לחיי חברו, מכל מקום הרי הוא כמו האדם עצמו, שאף על פי שאין ראוי לאיזה איבר להכות איבר השני בגוף, מכל מקום אם כבר הכה, אין לנקום מהאבר המכה, כך אין לנקום בחברו אחרי שכבר הזיק אותך, והרי הוא כמוך כיון שכל ישראל הם נפש אחת.

"וערלתם ערלתו את פרוי שלש עינים יהיה לכם ערלים" (ויקרא יט' כ)

לפי ה"דעת זקנים מבעלי התוספות" הפסוק מדבר על התינוק ואומר "שלש שנים יהיה לכם ערלים" שבשלש שנים התינוק אינו יודע לדבר, "ובשנה הרביעית תאכלו את פרוי" שאז הוא מתחיל לקרוא בתורה, ומשם ואילך "להוסיף לכם תבואתו" כמו שאמרו חז"ל "מכאן ואילך תקבל ליה כתורא" מכאן אמרו חז"ל "בן ה' למקרא בן י' למשנה".

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם:

אליהו בן חמו בר אסתר, יוסף בנימין בר חביבה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק" חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 20:30-21:30 לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315